

Ужицу 1881. године, а Ужичку Реалку 1889. године. Тада се уписао на Велику Школу, коју је свршио 1893. године. Доцније је годину дана био на страни, да допуни своје школовање. Године 1896. полагао је професорски испит са темом: „Начин за израчунавање средње висине“. Два пута је био отпуштан из државне службе, и то први пут 1894., а други пут 1898. године. Оба пута из политичких разлога.

Покојни Васовић је свршио школе у оно време, кад се Географија као права наука била тек почела да развија, и када на Великој Школи још није било стручна наставника за Географију. Тај недостатак у школовању, пок. Васовић је надокнађавао великом љубави и ретким интересовањем за науку. Имао је велику страст за упознавањем појединих земаља, и он је пропутовао скоро све европске земље. Своје знање које је било и „шире и темељитије но што тражи гимназијски програм“, како рече један од његових колега, употребио је поглавито на израду ваљаних школских уџбеника. Уз Г. проф. Саву Антоновића и проф. Тодора Радивојевића, Васовић је био, у томе погледу, и најплоднији и највреднији радник. Ово је списак његових уџбеника: 1) Основна знања из опште географије и кратак преглед појединих делова света; 2) Земље Балканског Полуострва; 3) Европа; 4.) Азија, Африка, Америка Аустралија и поларни предели; 5.) Математичка Географија; 6) Физичка Географија; 7.) Географска настава.

Поред овога штампао је многе чланке и мање расправе у „Наставнику“ и „Просветном Гласнику“, и затим једну расправу на немачком језику о глечерским траговима у Србији. Поред тога штампао је много чланака из области климатологије и метеорологије. Нарочито се бавио испитивањем ветрова у Србији и српским земљама, и он је унео у науку описе и називе многих ветрова, обично локалних, али често врло интересантних, који дотле нису били познати у науци.

Био је вредан наставник, поштован међу својим колегама, и један од првих чланова Српског Географског Друштва.

Д-р Јевто Дедијер.

ФЕЛИКС ХОФМАН,
РУДАРСКИ ИНЖИЊЕР.

Српски рудари изгубили су најстаријег радника на упознавању и отварању рудишта у Србији. Феликс Хофман, уважени рударски инжињер испустио је своју душу у 84 години у Белој Цркви у Банату, 4. фебруара 1914. год.

Пореклом из једне угледне старе рударске породице у Банатским Карпатима, која је дала неколико рударских инжињера светског гласа, Феликс Хофман дошао је у Србију, почетком шесетих година прошлог века, као млад инжињер са рударске академије у Шемницу. Својим образовањем и рударским искуством, које је још у кругу своје породице прибавио,

вио, Хофман је убрзо задобио поверење надлежних кругова у Србији, и 1862. год. постаје закупац државних кучајских рудника с правом да и друга суседна рудишта истражује и отвара. Од тога доба Хофман је пуних педесет година држао државне кучајске руднике. На жалост, његов рад на овим рудницима био је скопчан с огромним жртвама и недаћама. Али стално подржан надом у успех, која је рударима често пута једина водиља у њиховим тегобним предузећима, Хофман је остао непоколебљив у уверењу о значају кучајских рудника.

Међутим, и ако у кучајским рудницима није имао успеха, и поред свега напорног и истрајног рада, — Феликс Хофман стекао је неоспорних заслуга на пољу упознавања рудишта и геолошког састава Србије. За време од 17 година, колико је крајем прошлог столећа пробавио у државној служби као рударски инжињер, Феликс Хофман је широм целе Србије вршио геолошка проматрања и рударска истраживања. Хофманови извештаји, штампани у „Рударском Годишњаку“ или као посебне расправе сведоче нам о његовом интензивном раду и свестраном искуству при излагању геолошких и рударских проматрања. Поред тога, Феликс Хофман је с ретком ревношћу прикупљао геолошке збирке и бележио своја проматрања у геолошке скице и профиле. Многи значајан податак о геолошком саставу наше земље потиче од Феликса Хофмана. У Геолошко Рударском Музеју Рударског Одељења налази се читав низ марљиво обрађених примерака руда и стена, које је Феликс Хофман прикупио. Сем тога, Хофман је први на научној основи вршио истраживања наших златоносних наноса и примарних рудишта у СИ. Србији, чије је резултате изложио у својем значајном раду „Извештај о рударским истраживањима по пожаревачком и од чести по крајинском округу“ у вези са геолошко-рударском картом тога краја. Он је даље објавио знатан број посебних монографија о нашим рудним теренима. Тако је описао Мајданпечке бакарне руднике и појаве угљеног терена око Аликсара и Сењског рудника. Од њега имамо исцрпан извештај о геолошким и рударским проматрањима, која је вршио са пок. М Радовановићем, руд. инжињером дуж жељезничке пруге од Београда до Врање и Пирота, и извештај о рударству у ослобођеним областима (Гудовић, Хофман, Клерић и Машин 1879. год.).

Феликсу Хофману припада и заслуга, што је отворио и многа рудишта. Тако је он први отпочео истраживања на примарним рудиштима на Благојевом Камену и у околини Луке и Танде. Затим на гвозденим рудиштима у Црнајки, на каменом угљу у карбонском басену између Млаве и Пека и у угљеном терену у области Мироча. Он је својим саветима подстицао и радове на златним рудиштима на Дели Јовану и чувеним Борским бакарним рудиштима.

До краја свога живота, Феликс Хофман био је не само

неуморан радник, већ и човек добра и хумана срца. Њега оплакују не само његови сродници и пријатељи, већ и велики број људи, које је помагао и својим знањем на пут изводио. По Крајини и по целој Северо-Источној Србији проноси се данас тужан глас: „Чича Окмана нема више међу живима“, али ће његова успомена тамо остати светла и трајна.

Као одличан грађанин ове земље и својим обилним радом на Рударству и Геологији Србије, Феликс Хофман је у пуној мери заслужио да му се с пуно поштовања очува вечан помен у нашим срцима.

Д. Антула.

МАРКО ДОБРОЈЕВИЋ.

У Босанској Крупи је умро 1. фебр. о. г. Марко Добројевић, трговац и поседник, члан добротвор „Срп. Геогр. Друштва“. Покојник се као и многи други честити босански трговци живо интересовао за наше културне и националне установе и помагао их је још за живота и материјално и морално. Најбољи доказ његове љубави према своме народу јесте његово завештање. Сав свој иметак је завештао Српском Народу, знатан његов део је оставио босанском друштву „Просвјети“.

ЉУБОМИР КРСМАНОВИЋ.

На Лазареву Суботу, 29. марта о. г. умро је после дуге болести Љубомир Крсмановић, рентијер, члан добротвор „Срп. Геогр. Друштва“. Као човек јаке интелигенције покојни Љубомир Крсмановић је знао да разумно удеси начин свога живота; имао је доста и за себе а много му је остајало и за друге. Не претерујемо ако тврдимо, да је Љубомир Крсмановић био један од најкултурнијих и најширокогрудних добротвора наших. Њему је добро познат био цео наш културни и национални рад, у свим крајевима Српства и он га је свесно, систематски, обилно и свесрдно помагао. Његова дубока национална свест огледа се и у факту, што је своје веома велико имање оставио на војне циљеве, без икаквог даљег ограничења.

БИБЛИОГРАФИЈА БАЛКАНСКОГ ПОЛУОСТРВА.

Додатак за 1911 год. (в. 2 св. „Гласника“)

Adamović Dr. Lujo: *Biljnogeografske formacije zimzelenog pojasa Dalmacije, Hercegovine i Crne Gore* („Rad“ knj. 188, 1911).

Blümner H.: *Karte von Griechenland zur Zeit des Pausanias sowie in der Gegenwart*, bearb. von Univ.-Prof. ~, Zürich. Mit Vorwort und Namenregister, 1 : 500.000, 20°30' — 24°30' E. Gr.